

Planinsko društvo Gozd Martuljk:

Naših petdeset let, jubilejna knjižica

Uredila: Oti Mertelj in Kostja Jerovšek
Lektorirala: Darja Robič
Fotografije: člani PD Gozd Martuljk
Oblikovanje: Sine Kovič
Grafična priprava: Trajanus, d.o.o., Kranj
Založba: Družina d.o.o., Ljubljana
Tisk: Schwarz, Ljubljana
Izdalo: PD Gozd Martuljk
Ljubljana, 1999

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-595/99 z dne 18. 5. 1999 šteje brošura med proizvode za katere se plačuje 5 odstotni davek od prometa proizvodov.

*Med hribi je življenje lepo, najbolj pa zjutraj, ko se kopljejo v soncu. To je veličasten pogled.
Ne bi se rada preselila kam drugam.
Sandra Robič*

NAMESTO UVODA

Pred vami je knjižica, ki vam skuša predstaviti delovanje planinskega društva od ustanovitve pa do današnjih dni. Obletnice take ali drugačne so dogodki, ko se čas za trenutek navidezno ustavi, naši spomini se povrnejo v preteklost. Vzpodbudila me je misel, da ob 50-letnici izdamo knjižico, ki bo dopolnila mozaik organiziranega delovanja društva. Veliko je bilo imenovanih in neimenovanih posameznikov, ki so vsa ta desetletja delali z zanosom in skrbeli, da društvo ni utonilo v pozabo.

Danes živimo v naglici, hitimo drug mimo drugega, spomini in dogodki pa iz leta v leto bledijo, včasih pa nanje tudi že pozabimo.

Pisana beseda pa naj bi bila spomin, vzpodbuda in izziv naslednjim generacijam rutarških planincev z željo, da bodo društvo negovali in vodili naprej.

Gozd Martuljek, maj 1999

Predsednica PD
Oti Mertelj

Martuljek je kotichek zase, zastonj iščeš zanj spodobne primere. To je divja veličastnost, mogočna pesem narave, ki kakor gotska katedrala zdržema raste iz Savske doline v nebo. Zategadelj te tudi prime za dušo, da nem obstaneš in strmiš v to čudo iz samih svetih nebes.

dr. Miha Potočnik: Srečanje z gorami (1968)

NEKAJ O ZGODOVINI PLANINSKEGA DRUŠTVA

GOZD MARTULJK 1949-1999

Organizirano planinstvo v Martuljku se je začelo z letom 1949. Že pred tem je med vaščani, nekateri so bili člani PD Kranjska Gora, zorela želja in potreba po ustanovitvi domačega planinskega društva. Posameznike je vodila želja po odkrivanju neznanega, privlačni so bili vrhovi in težko dostopne gore. Včasih so bili ti planinci deležni hudomušnih vprašanj. "Zakaj pa je potrebno strgati toliko čevljev?" in "Le kam greste, ko pridete na vrh?"

1949 - Ustanovitev društva

Planinsko društvo Gozd Martuljk je bilo ustanovljeno 11.09.1949 s sklepom ustanovnega občnega zbora.

Veliko dela in truda je pripravljalni odbor vložil za sklic občnega zbora. V pripravljalni odbor so bili imenovani: Jože Pintar, Milutin Stojšič in Ljudevit Štelcer.

Glavni odbor Planinske zveze Slovenije je 17.9.49 poslal potrdilo, da novo ustanovljeno Planinsko društvo Gozd Martuljk deluje s sklepom te zveze.

19.9.1949 je deset podpisnikov poslalo prošnjo za odobritev delovanja društva na Okrajni ljudski odbor Jesenice. 06.10.1949 je bil izdan sklep o evidentiranju Planinskega društva Gozd Martuljk v register društev omenjenega okraja.

V društvo se je takrat vključilo sto sedeminšestdeset prebivalcev Gozda Martuljka in Srednjega Vrha. To je zanimiv podatek, ki kaže na vzpodbuden začetek delovanja društva. Izvoljen je bil tudi prvi upravni odbor, ki ga je vodil predsednik Miha Robič, po domače Ulipcov Miha.

1950

V letu 1950 je društvo dobilo v oskrbo Kočo na Gozdu, sicer last sosednjega planinskega društva Kranjska Gora. Koča takrat še ni imela električne energije, zato si je odbor zadal nalogo, da čimprej napelje elektriko od Mihovega doma do Koče na Gozdu. Napeljavo elektrike in ureditev koč so opravili člani društva povsem s prostovoljnim delom. Hrano in ostali material so do koč pripeljali s konjsko vprego ali pa prinesli v nahrbtnikih. V društvo je bilo včlanjenih že dvesto petdeset članov.

Zanimivo je, da je društvo imelo že prvo pisarno, kjer se je pobirala članarina, prodajali spominki in kjer so se delili rekviziti, ki so bili društvu dodeljeni brezplačno.

Sodelovali so pri postavitvi spomenika Miranu Cizlju na Peči. Vzdrževanje koč in elektrifikacija sta zahtevali veliko denarnih sredstev, ki pa jih društvo ni imelo. Sprejet je bil sklep, da se organizira veselica, dohodek od nje pa uporabi za pokritje izgube. Veselica je bila drugo nedeljo v oktobru, ravno na semenj. Člani so pripravili zaloge hrane in pijače, ki bi zadostovala tudi, če bi se veselica zavlekla v pozne nočne ure. Dobička od veselice žal ni bilo, ker je bila s kontrolo miličnikov veselica ob 24. uri zaključena.

1951

Društvo je še vedno upravljalo Kočo na Gozdu, vendar je kljub požrtvovalnosti članov imelo vse večjo izgubo. Počasi je minevala začetniška zagretost. V društvo je bilo včlanjenih sto sedeminosemdeset članov.

1952

Planinska zveza Slovenije je društvu zaradi nerentabilnosti kočjo odvzela in jo dala v upravljanje Planinskemu društvu Kranjska Gora. Tako je društvo ostalo brez dejavnosti, v društvu je zavladalo mrtvilo. Prišlo je do velikega osipa članstva. Takrat je v društvu bilo štiriinštirideset članov. Občnega zbora niso sklicali.

1953

Tako kot v življenju, ko se srečujemo z uspehi in neuspehi, vzponi in padci, je tudi društvo zašlo v obdobje neuspeha in nedejavnosti. Občnega zbora ni sklicalo. V društvu je ostalo le sedemnajst članov, ki so bili res predani planinstvu. Planinska zveza Slovenije je predlagala, da se društvo razpusti, dosedanje člane tega društva pa vključi v Planinsko društvo Kranjska Gora.

1954

Leta 1954 je prišlo do poživitve društva. Nekaterim pravim planincem ni bila všeč ta nedelavnost in ravnodušnost društva, ki bi kmalu pripeljala do razpustitve. Želeli so društvo ponovno vzpodbuditi k delovanju. Zato so 19.1.1954 sklicali občni zbor, ki ga je vodil Jože Pintar mlajši. Od prejšnjega upravnega odbora se je občnega zbora udeležila le blagajničarka in Klander Marija iz nadzornega odbora. Prav tako ni bilo podanih nobenih poročil prejšnjega odbora.

Soglasno so izvolili nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen Jože Robič. Ostali člani odbora so bili Jože Pintar starejši, Marija Klander, Erna Lovrenčič, Andrej Robič in Franc Jerovšek. Odbor si za tekoče leto ni naložil konkretnih nalog. Točno tudi niso vedeli, kdo je včlanjen v društvo. Zato je bila naloga blagajničarke, da osebno obiše vse planince v kraju, pobere članarino tudi od tistih, ki se bodo izrekli za vstop v društvo. Na odboru so sklenili, da bo član njihovega društva samo tisti, ki ima na tem področju svojo hišo. Razpravljali so o zaščiti nacionalnega parka in o tem, da bi na Planinsko zvezo Slovenije naslovili prošnjo, da jim dodeli v upravljanje Lipovčevo kočjo.

1955

Društvo je v tem letu aktivno zaživelo. Pridobilo je večje število članov, začelo z živahno propagando. Zadali so si nalogo, da popravijo pot k drugemu slapu, obnovijo pot na Špik. Načrtovali so tudi ustanovitev pionirskega odseka ter izobraževanje in vzgojo letoviških gostov pri čuvanju rastlinstva in živalstva. Društvo je izdelalo program, vendar pa vseh nalog ni moglo uresničiti zaradi pomanjkanja denarja. Organizirana izletniška dejavnost še ni zaživela. V društvo je bilo včlanjenih devetinsedemdeset planincev.

1956

Živahna razprava se je razvila na občnem zboru. Člane je zanimalo, zakaj niso bila popravljena pota v Martuljku, kot je bilo sklenjeno na zboru. Dobili so pojasnilo, da je bil med Turističnim društvom in Planinskim društvom dogovor, da bo Turistično društvo plačalo popravilo poti. Denarja ni bilo, zato tudi popravila in nadelave poti niso mogli opraviti v celoti. Število članov se je zmanjšalo na enainšestdeset.

1957

Občnega zbora leta 1957 se je udeležilo samo dvajset članov. Društvo se je vse leto srečevalo s pomanjkanjem denarja. Članarina seveda ni zadoščala za vse izdatke, od drugod pa niso dobili podpore. Pionirjem so dali brezplačne članske izkaznice. To pa je društveno blagajno izčrpalo in nastal bi občutni primanjkljaj, če ga ne bi društveni tajnik in blagajnik poravnala iz svojega žepa. Tudi v tem letu je izlet odpadel. Društvo je predlagalo ustanovitev

samostojnega Turističnega društva v Martuljku, ker je menilo, da bi na ta način pritekel denar tudi v Martuljek.

1958

Težka denarna situacija je pripeljala do pomislekov, ali naj društvo sploh še obstaja. Novo izvoljeni odbor s predsednikom Antonom Omanom starejšim se je z vso odločnostjo zavzel, da društvo deluje naprej. Sestanki odbora so bili pri Breznu.

1959

V letu 1959. je društvo organiziralo dva skupinska izleta, in to na Mangart ter v Logarsko dolino. Izvedli pa so tudi sankaske tekme s Peči.

1960

Število članov se je v tem letu iz sto devetih povečalo na sto štiriinpetdeset članov.

1961

Na smučarski ocenjevalni vožnji pod Storžičem sta sodelovali tudi dve ekipi našega društva. Udeležili so se proslave v Vratih in pri Cizljevem spomeniku na Peči. Organizirana so bila tri poučna predavanja z diapozitivi. S prostovoljnim delom so markirali pot na Špik iz smeri Krnica. Ustanovljen je bil mladinski odsek, ki ni bil samostojen, pač pa je deloval pod okriljem društva.

1962

Delo z mladimi je zaživelo pod vodstvom Antona Omana mlajšega. V odseku je bilo štiriinštirideset pionirjev in triinštirideset mladincev. Imeli so izlete na Triglav, Storžič in na martuljske vrhove. Izvedli so enotedenski smučarski trening Za Akom. Uspele so sankaske tekme, saj se je tekem udeležilo preko šestdeset tekmovalcev. Izpit za Gorsko stražo je opravilo pet mladincev, dva sta se udeležila tečaja za mladinske vodnike. V letu 1962 je bilo sto dvainpetdeset članov.

1963

Organizirali so dva izleta. Prvi je bil preko Vršiča na Mangart, drugi pa je bil namenjen mladim planincem, da spoznajo vrhove Karavank. Ponovno so markirali poti iz Krnice na Špik. Poleg sankaskih tekem so organizirali tudi smučarske tekme v Omanovi dolini. Med nosilci štafetne palice z vrha Triglava do Krme sta bila tudi dva naša mladincev. Na občnem zboru je bilo govora o nadelavi poti skozi Špikov graben, ki bi precej skrajšala pot na Špik.

1964

Mladinci so bili v tem letu izredno delovni. Mladi planinci alpinisti Milan Robič, Tone Oman in Jože Oman so preplezali štiri smeri v Triglavu in se povzpeli na vse vrhove v Špikovi skupini. Med njihove največje uspehe sodi druga ponovitev Schinkove smeri v Frdamanih policah. Preplezali so direktno smer v Široki peči, raz Kukove špice in prvo ponovitev Dvojnega kamina v Veliki Ponci. Vključeni so bili v postajo Gorske reševalne službe Kranjska Gora in v alpinistični odsek Jesenice. Društvo je organiziralo smučarske in sankaske tekme.

1965

Obnovljen je bil most pri drugem slapu in popravljena pot Pod Špik. Sankaskih tekem se je udeležilo dvaintrideset članov, smučarskih pa sedemindvajset članov. Zaradi študija in

služenja vojaškega roka je delo v mladinskem odseku kar precej zastalo. Mladi niso več tako pridno sodelovali v društvu kot prejšnja leta.

1966

Društvo je štelo sto šestnajst članov.

1967

Ustanovljen je bil Alpinistični odsek Planinskega društva Gozd Martuljk, ki je bil v tem letu eden najaktivnejših v Sloveniji. Načelnik odseka je bil Anton Oman. Tudi organizacija prvega turnega smuka v Karavankah jim je uspela.

1968

V nedeljo, 23.3.1968, je žalostna novica pretresla vaščane Martuljka in Srednjega Vrha. V plazju pod severno steno Velike Mojstrovke so ugasnila štiri življenja. Po vojni je bila to ena najhujših gorskih nesreč. V nesreči so umrli Kafko Zupan in Janez Robič, člana Planinskega društva Gozd Martuljk, ter Alojz Gjašek in Andrej Noč, člana Planinskega društva Javornik - Koroška Bela.

Titovo štafeto z Jalovca so nesli tudi naši planinci. Da bi poživili društveno dejavnost, so se odločili in pričeli z gradnjo bivaka Pod Špikom. Zabetonirani so bili temelji in plošča. Opravljenih je bilo šeststo štiriinpetdeset delovnih ur. Jeseni je bila odkrita spominska plošča ponesrečenim planincem na Slemenu pod Mojstrovko. Preko tristo članov obeh društev je počastilo njihov spomin.

1969

Organiziranih je bilo več izletov, med drugim tudi na Grossglockner. Tega izleta se je udeležilo osem članov. V društvu je bilo včlanjenih sto dvajset članov. Udeležili so se tudi Triglavskega smuka in sodelovali pri štafeti z Jalovca. Potekala so dela pri bivaku.

1970

V letu 1970. zasledimo precejšnjo delavnost društva. Izvedli so smučarske in sankaske tekme, turni smuk in sodelovali pri prenosu štafetne palice. Imeli so predavanja z diapozitivi. Posamezni člani so se udeležili Triglavskega smuka, VTK memoriala, nočnega slaloma v Mojstrani in odšli na turne smuke tudi v tujino. Pionirji so bili na Kepi in Za Akom. Organizirali so tudi avtobusna izleta na Primorsko in Koroško. Popravili so pot Pod Špik. Društvo je imelo sto šestindvajset članov.

1971

Organizacija in izvedba društvenih tekem je bila že kar tradicija društva. Nekateri planinci so se udeležili pohoda na Stol, turnega smuka in VTK memoriala in nočnega veleslaloma v Mojstrani. Predavanja z diapozitivi so popestrila planinsko dejavnost. Gradnja bivaka se je nadaljevala.

1972

Zaradi slabih snežnih razmer so sankaske tekme odpadle. Smučarskih tekem pa se je udeležilo šestintrideset tekmovalcev. Na nočnem veleslalomu v Mojstrani so ekipno osvoji drugo mesto. Pri bivaku je bilo opravljenih šeststo osemdeset ur prostovoljnega dela. Pot Za Ak je bila temeljito popravljena. Na nevarnih mestih so namestili štirideset metrov vrvi. Organiziran izlet po Koroški je odpadel zaradi premajhnega števila prijav.

1973

Društvo je v okviru 70-letnice Gornjesavskih društev organiziralo pohod na Špik. Ko se je znočilo, so zakurili kres, ki je bil viden tudi daleč v zamejstvo. Udeležba in organizacija tekmovanj sta bili takšni kot prejšnja leta. V društvo je vpisanih sto petnajst članov.

1974

To leto so bile sankaske tekme iz Hudih hlevov, smučarske pa na Vošci. Organiziran je bil izlet v Dolomite in na Dobrač. Člani UO so sklenili, da je treba mladim planincem nameniti več pozornosti in določiti mentorja in seveda prostor, kjer se bodo lahko športno udejstvovali. Nadaljevalo se je delo pri bivaku. V društvo je bilo včlanjenih sto devetindvajset članov.

1975

Planinci so se udeležili tekmovanj, prireditev sosednjih društev in izleta na Kepo ter Prisank. Delo z mladimi je prevzel Rudi Robič, po domače Kovaričev Rudi. Na predvečer krajevnega praznika 18. maja je zagorel kres na Vavčarjevem Vršiču. Pred obnovitvijo bivaka je bila avgusta delovna akcija, ki se jo je udeležilo enainpetdeset članov društva. To je bila ena najštevilnejših delovnih akcij pri gradnji bivaka - prenos cementa, opeke za dimnik in notranje opreme. Otvoritev bivaka je bila na dan planincev 14.9.1975. Decembra je bil sklican izredni občni zbor za potrditev in uskladitev pravil. Društvo je imelo sto šestinštirideset članov.

1976

Meddruštvena tekmovanja v Kranjski Gori, Mojstrani, smučarske in sankaske tekme, Triglavski smuk so bile dejavnosti društva v zimskem času. Alpinistični odsek je bil med najaktivnejšimi v društvu in prav tako tudi v postaji GRS Kranjska Gora. Na Triglav se je povzpelo dvaintrideset mladincev. V okviru planinske vzgoje so si ogledali film Triglavske strmine. Na plazu Pod Špikom je bilo 4.7.76 smučarsko tekmovanje. Izražena je bila želja, da bi društvo imelo svoj prostor, kjer bi lahko delovalo in imelo arhiv.

1977

Tako kot prejšnja leta so planinci sodelovali na biatlonu v Radovni, nočnem veleslalomu v Mojstrani, VTK memorialu, spominskih pohodih... Izvedli so smučarske, sankaske tekme in tekme na plazu Pod Špikom. Planinsko društvo je v vasi skrbelo za šport, zato so pričeli z deli in urejanjem dokumentacije za večnamensko športno igrišče. Glavni pobudnik za gradnjo igrišča je bila rutarška mladina. Želeli so si, da bi imeli prostor, kjer bi nemoteno lahko igrali košarko, nogomet ali rokomet. UO društva je določil komisijo za gradnjo igrišča, v kateri so bili Andrej Hlebanja, Boris Robič in Slavko Mertelj - Pajštvar. Med izleti je bil organiziran dvodnevni izlet v Crikvenico, izlet po Slovenski Koroški, spominski pohod na Sleme in izlet na Špik, ki je bil združen z delovno akcijo. Za dan republike pa so mladi pripravili proslavo. Včlanjenih je bilo sto devetdeset članov.

1978

V zimskem času je bilo organiziranih več društvenih in meddruštvenih tekmovanj in pohodov. Biatlona v Radovni se je udeležilo osemnajst članov, tekmovanja v Mojstrani pa kar štirideset članov društva. Predavanja so bila dobro obiskana. Spomin na planince, ki so pred desetimi leti umrli v plazu pod Mojstrovko, so počastili s pohodom na Sleme.

Prvomajski izlet je bil na Pohorje - Osankarico. Igrišče je bilo v tem letu izravnano in nasuto.

V španskih gorah se je 20. julija smrtno ponesrečil Slavko Mertelj - Pajštvarjev, član alpinističnega odseka našega društva.

Mladinci so organizirali proslavo za dan republike. UO se je na seji 25.11.78 odločil, da slalom Pod Špikom preimenuje v Slavkov memorial.

1979

Največ športnih dejavnosti v kraju se odvija v okviru Planinskega društva Gozd Martuljk (smučanje, sankanje, odbojka). Na igrišču so opravili tristo dvajset delovnih ur. Obnovili so spominsko obeležje alpinistu in partizanu Cizlju. Izvedli so prvi Slavkov memorial. Septembra je skupina trinajstih planincev odpotovala v Španijo. Na mestu, kjer se je Slavc ponesrečil, so pritrdili spominsko obeležje v obliki plezalnega klina z vponko. Nekaj planincev je pot nadaljevalo na vrh Pic d'Aneto. Društvo je imelo sto devetdeset članov.

1980

Poleg vseh tradicionalnih tekem so bile v letu 1980. tudi prve tekme v teku na smučeh. Tekmovanje je potekalo po rutarškem polju do Tarmanove meje. Posamezniki so se udeležili Teka treh dežel in Trnovskega maratona. Člani UO so imeli v soboto, 7.6.1980 delovno akcijo na igrišču. V tem letu je bilo dvesto sedemdeset članov. Uredili so pot Za Ak.

1981

Tudi to leto so bile sankaske tekme iz Srednjega Vrha. Mladinci so tekli v štafeti od Belce do konca Martuljka. Delo na igrišču se je nadaljevalo. Poleg ostalih tekem je bil organiziran izlet v Jasenje, kjer je bil piknik. Izletov v domače planine ni bilo. Urejena je bila pot iz Krnice na Špik. Društvo je imelo dvesto sedemdeset članov. Decembra je izginila sled za članom AO Markom Robičem.

1982

Tako kot vsa pretekla leta so se člani udeležili Biatlona v Radovni in nočnega slalom v Mojstrani. Sankaske tekme so odpadle. Priredili so četrti Slavkov memorial, ki je bil v okviru Občine Jesenice, tako kot prejšnja leta. Člani so se udeležili iskalne akcije za pogrešanim Markom Robičem. Na dan republike je bil društvu dan v oskrbo Cizljev spomenik na Peči.

1983

Društvo je omogočilo trem pionirkam udeležbo na taboru v Bavščici. Na novo so prekrili streho bivaka. Igrišče je bilo v grobem dokončano. Poleg pohodov in tekem so bili naši člani tudi na srečanju zamejskih planinskih društev. Opravljenih je bilo preko sedemsto ur prostovoljnega dela.

1984

Pet planinskih društev se je udeležilo veleslaloma Pod Špikom. Popravljen je bila pot Za Ak in k drugemu slapu. Sredstva za popravilo je prispevalo Turistično društvo Kranjska Gora. Udeležili so se otvoritve Triglavskega muzeja v Mojstrani in otvoritve koč na Golici. Smučarske in sankaske tekme so zopet razveseljevale planince. V društvu je bilo tristo dvajset članov.

1985

1986

Nadaljevala so se dela pri bivaku in organizirala tekmovanja kot prejšnja leta.

1987

V letu 1987. v mesecu marcu je plaz povzročil na poti Pod Špik veliko razdejanje in podrl veliko dreves. Pri popravilu in preseku poti Pod Špik so poleg naših članov pomagali tudi delavci Gozdnega gospodarstva Bled. Obnovljene so bile markacije Za Ak. Premaknilo se je delo na igrišču tako, da je bilo opravljeno niveliranje igrišča in dovoz tenisita. Poleg tekem so bili izleti na Kepo ter Vršič - Sleme - Malo Pišnico. Društvo je imelo dvesto triindvetdeset članov.

1988

Ledena ploskev na teniškem igrišču je navduševala mladino. Drsanje je popestrilo počitniško življenje. Smučarske tekme in deseti Slavkov memorial je bil uspešno izveden. Dokončan je bil tudi zgornji prostor v bivaku - zimska soba. Bivak so sidrali, da bi ga zavarovali pred plazovi.

1989

Zaradi muhaste zime so odpadle vse tekme. Mladina je našla svoje zadovoljstvo na ledeni ploskvi teniškega igrišča. V tem letu je bil prepleskan bivak. Na odboru je potekala razprava, da morajo v delo društva vključiti mladino. To leto je društvo praznovalo 40-letnico delovanja. Organizirali so pohod in srečanje za Lepim Vrhom. Srečanja se je udeležilo približno šestdeset članov.

1990

Ekipa rutarških planincev se je podala v daljno Afriko in osvojila Kilimandžaro. Organizirana sta bila tudi enajsti Slavkov memorial in dvodnevni izlet na Km. Društvo je štelu dvesto štiriinpetdeset članov.

1991

Izvedene so bile smučarske tekme ob vlečnici v Martuljku in pa Slavkov memorial pod Špikom. Izleta na Križ se je udeležilo osem članov društva. Na dan proglasitve samostojnosti Slovenije je bil organiziran ognjemet na vrhu Špika. Planinci so bili ob vrnitvi s Špika presenečeni. Izvedeli so, da je jugoslovanska vojska napadla Slovenijo.

1992

Zaradi mile zime so vsa smučarska tekmovanja odpadla. Potekale so priprave na enaindvajseto srečanje z zamejskimi slovenskimi planinskimi društvi. Srečanja se je udeležilo okoli tisoč petsto planincev. Pričelo se je z mašo v Jasenjah, nato pa nadaljevalo v Jezercih, kjer je bil slavnostni govornik Milan Kučan. Gorska reševalna služba je prikazala vajo reševanja v steni. V društvu je bilo dvesto štiriindvajset članov.

1993

Sankaške tekme so bile na progi ob vlečnici v Martuljku, smučarskih tekem pa ni bilo. Pod Špikom so na predvečer praznika dneva državnosti zakurili kres. Odpadel je Slavkov memorial, namesto smučanja pa je bil organiziran pohod iz Pod Špika za Ak. Sodelovali so pri obnovi spominskega obeležja partizana in alpinista Cizlja. Nekaj članov se je udeležilo srečanja zamejskih slovenskih planinskih društev. Izlet na Golico in Trupijevo poldne. Razpravljali so o popravilu poti pri slapu Jerman, vendar Turistično društvo ni bilo zainteresirano za pomoč, ker se jim zdi pot prenevarna.

*Pripravljalni odbor SI o v. PI Qn. Društva Gozd-Martulk št. 7
Predmet: prošnja za- odobritev sklicanje občnega zbora*

Poverjenišтво za notranje zadeve pri O.L.O.:Je s e n i c e

Na podlagi statuta Planinske Zveze Slovenije z njenim soglasjem nameravamo sklicati dne 11.09.1949 ob 15.30 uri v prostorih gostilne Robič Jožice v Gozdu šte. 66, ustanovni občni zbor ,S.P.D. Gozd Martuljk, za katerega prosimo odobritve.

V nadi na ugodno rešitev beležimo s tovariškim pozdravom

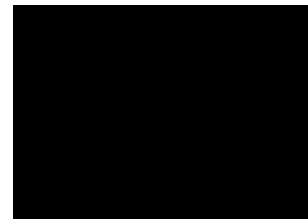
S.F.S.N.f

Gozd-Martulk dne, 06.09.1949

Pintar Jože

Stojšič Milutin

Stelcer Ljudevit

Prošnja za odobritev sklica občnega zbora (6. 9. 1949)

1994

Začetek izgradnje stene. Imenovan je bil gradbeni odbor, v katerem so bili Rudi Robič, Roman Hlebanja in Kostja Jerovšek. Mihovega smuka se je udeležilo deset članov društva. Poleg predavanja, kurjenja kresa je bil tudi trinajsti Slavkov memorial. Izlet pa je bil na Ratitovec in Stol. V društvo je včlanjenih dvesto triinštirideset članov.

1995

Sankaške tekme so bile takoj po novem letu, ko je zapadel sneg, 2.1.1995. Smučarske tekme so bile marca. Postavljena je bila konstrukcija za umetno plezalno steno. Na Občino Kranjska Gora je bila poslana prošnja za odmero teniškega igrišča. Organiziran je bil Izlet na Nanos ter obisk Predjamskega gradu. Organiziran je bil še izlet v Logarsko dolino in na Okrešelj, dvajset planincev pa se je podalo čez Kamniško sedlo v Kamniško Bistrico. Opravljena so bila vzdrževalna dela na planinskih poteh.

1996

Dokončana je bila plezalna stena in avgusta je bila tudi že otvoritev. Kurjenje kresa Pod Špikom je že tradicija. Prav tako tudi izvedba tekem. Temeljito je bila popravljena in obnovljena pot k drugemu slapu. Na novo so bile nameščene žične vrvi. Pri tem delu so poleg naših članov sodelovali tudi markacisti Planinske zveze Slovenije. Turistično društvo Kranjska Gora pa je pri obnovi finančno pomagalo. Izlet je bil na Kukovo špico.

1997

V tem letu je bila delovna akcija pri bivaku, katere se je udeležilo sedeminštirideset članov. Prepleskali so bivak, vkopali cisterno za sanitarno vodo, uredili okolico bivaka in pripravili drva za zimski čas. Pri prenosu cisterne je sodeloval helikopter slovenske vojske. Po končani akciji je nekaj članov šlo Za Ak čez prehod pod Kotli. Pojavila se je ideja o oživitvi AO Martuljk, vendar ni zaživila. Popravljena je bila pot Za Ak. Pod vodstvom ekipe Planinske zveze Slovenije in naših markacistov so bile na novo nameščene jeklene vrvi. Srečanja

zamejskih planinskih društev, ki je bilo na Erjavčevi koči, so se udeležili tudi naši člani. Na izlete pa so odšli na Snežnik, Kurji vrh, Svinjak in tudi v tujino - Montaž. Prvič se je društvo vključilo v vseslovenski projekt MESEC ŠPORTA 97 s pohodom na Trupijevo poldne. Mladi planinci pa so skupaj z mojstranskimi planinci odšlo na Tromejo. Avgusta je bila prva tekma v športnem plezanju na umetni plezalni steni za Pokal Špika. Decembra je bilo srečanje starejših planincev društva. V društvu je bilo tristo sedemindvajset članov.

1998

Zelo pestra izletniška dejavnost je bila značilna za leto 1998. Planinsko sezono smo začeli z očiščevalno akcijo. Pod Špikom je v počastitev praznika dneva državnosti zagorel kres. Naši mladi planinci so se udeležili Teka miru.

Organiziranih je bilo deset izletov in pohodov (Jerebikovec, Uršlja gora, srečanje Pod Špikom, Špik, Viš, Ojstrica, Višarje in Kamniti lovec, Veliki vrh v masivu Košute in izlet po Krasu). Izlet po Krasu je bil namenjen starejšim planincem.

Zaradi slabega vremena je bila prekinjena akcija popravila poti na Špik. V društvu je bilo tristo trinajdeset članov.

1999

Imeli smo hokejsko tekmo med Zgornjimi in Spodnjimi Rutami. Dobra udeležba je bila na sankarskih in smučarskih tekmah. V planici smo pobirali smeti in v društveno blagajno prispevali nekaj denarja. Udeležili smo se tudi čistilne akcije v okviru občine Kranjska Gora, saj nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo. Prvi letošnji izlet je bil na Slavnik.

Izmed delovnih akcij nas na prvem mestu čaka popravilo poti skozi Kačji graben na Špik. V načrtu imamo izlete na Raduho, Kum in obisk bohinjskih planin.

V letošnjem letu bo delovanje društva v znamenju praznovanja 50-letnice.

Osrednja slovesnost ob 50-letnici bo 25.6.1999 ob 18. uri v dvorani hotela Špik.

Poleg kulturnega programa, ki ga bodo pripravili mladi planinci, bomo podelili priznanja in razvili granor - svečani simbol društva

Julija bomo odšli na Špik, najmarkantnejši vrh Martuljkove skupine. Spomin na umrle planince bomo počastili z mašo, ki bo avgusta v Finžgarjevi kapeli v Jasenjah. Septembra bomo v okviru akcije "Živi zdravo za zabavo" odšli na rutarški Vršič.

Planinsko društvo žal nima popolnega arhiva. Za obdobje takoj po ustanovitvi manjka arhiv kar za nekaj desetletij. Za to obdobje so podatki zbrani iz:

- člankov Planinskega vestnika
- statističnih podatkov Planinske zveze Slovenije
- knjige Stanka Koširja Rutarška pomnjenja
- zapisov Robiča Kristjana
- pripovedovanj starejših planincev.

Ostali zapisi so zbrani iz obstoječega arhiva.

Oti Mertelj

Društvo so od ustanovitve naprej

vodili:

Miha Robič	1949-1950
Jože Lavtižar	1951-1953
Jože Robič	1954-1955
Andrej Robič	1956-1957
Anton Oman	1958-1963

Jurij Lacker	1964-1972
Anton Oman ml.	1973-1976
Jože Robič	1977-1981
Janez Mertelj	1982-1983
Boris Robič	1984-1987
Srečko Kozelj	1988-1992
Kristjan Robič	1993-1996
Oti Mertelj	1997-

Upravni odbor - UO 1999:

1. Oti Mertelj
2. Rudi Robič
3. Majda Hlebanja
4. Simona Jeglič
5. Anton Oman
6. Kostja Jerovšek
7. Roman Hlebanja
8. Dušan Vidmar
9. Irena Jerovšek

Nadzorni odbor:

Srečko Kozelj
Boris Robič
Branko Robič - Vahov

Častno sodišče:

Kristjan Robič
Jože Pintar
Tone Robič -

Planinsko društvo

Gozd Martuljk

Predmet: prošnja za odobritev delovanja planinskega društva v Gozdu.

Okrajni L.O.

Pov. za notranje zadeve

Jesenice

Podpisani prosimo naslov za odobritev delovanja planinskega društva v Gozd Martulku.

Društvo bo delovalo po pravilih in navodilih planinske zveze Slovenije, glavnega odbora v Ljubljani.

V nadi na ugodno rešitev beležimo s tovariškim pozdravom.

S. f. s. n. !

Priloge: 2

" 11	Boris Robič
" 20	Jože Pintar
" 13	Kristjan Robič
" 08	Jože Pintar
" 7	Jože Pintar
" 20	Jože Pintar
" 27	Jože Pintar
" 06	Jože Pintar
" 01	Jože Pintar

Prošnja za odobritev delovanja PD (19.09.1949)

Kadar plezam, se mi zdi, da se dotikam neba

in da sem del bližnjih gora, ki me obdajajo.

Urban Robič

KRONIKA AO MARTULJEK

V Rutah je planinsko društvo vsa leta delovalo aktivno, zato smo si takrat tudi mlajši planinci počasi nabirali znanje. Veliko smo hodili s starejšimi člani po gorah, posebno z Ulipcovim Mihom in mojim očetom. Navdušeni smo se kot samorastniki velikokrat odpravili v gore tudi sami. Kasneje smo se lotevali raznih brezpotij, katerih v Martuljku ne manjka, kasneje pa tudi težjih ciljev - lažjih plezalnih smeri. Imeli nismo niti opisov smeri niti opreme. Dobro smo se ujeli Milan, brat Jože in jaz. Skupaj smo prebijali led v rutarški alpinizmu. Za našo dejavnost nas je Planinsko društvo Gozd Martuljk nagradilo z novo konopljeno plezalno vrvjo. Plezalnih vzponov smo se lotili kar trije v navezi. Na vrvi smo delali navadne vozle, vponk pa nismo imeli. Vrvi smo izrabili do "cvetenja po vsej dolžini". Seveda smo v tem času spoznali tudi veliko prijateljev, Jože in jaz v poklicni šoli, Milan pa v gimnaziji. Med prijatelji je bilo tudi nekaj takih, ki so bili že pripravniki Alpinističnega odseka Jesenice. Skupaj smo se srečevali v raznih plezalnih smereh in na vrhovih, ki so nas vedno bolj vabili. Prav po teh poznanstvih smo se v letu 1963. vpisali v Alpinistični odsek Jesenice. Tam smo se s pomočjo starejših članov, ki so bili takrat udarna sila slovenskega alpinizma, dobro privadili pravim alpinističnim dejavnostim. Tisto leto smo bili zelo aktivni in kot pripravniki preplezali že veliko smeri v Jalovcu, Triglavu, Prisanku in Martuljkovi skupini. Takratni načelnik na Jesenicah je bil Janez Krušič, s katerim smo kot pripravniki opravili veliko skupnih tur in vzponov. Postali smo dobri prijatelji; priključil pa se nam je še Jože Bernard iz Vrbe in Viktor Langus s Koroške Bele. Kot pripravniki in dobri prijatelji smo skupaj opravili veliko smeri tudi v ledu v okolici Grossglocknerja in Dolomitov. Naslednje leto smo bili v družbi s češkimi plezalci. Za njimi smo, po njihovem prvenstvenem vzponu, naslednji dan opravili prvi ponovitvi v Dvojnem kaminu in Črnem kaminu Velike Ponce. V Špiku smo se lotili med drugim tudi Skalaške smeri. Kot sedemnajst in osemnajstletniki smo ostali v močnem neurju v steni še naslednji dan. Potem smo poklicali reševalce, ki so nas rešili iz stene tik pod vrhom. Še danes smo jim hvaležni. To so bili prijatelji iz Gorske reševalne službe Jesenice in Kranjska Gora. V tej smeri smo plezali brat Jože, Milan Robič, Jože Bernard in jaz. Eno plezalno vrv smo si sposodili pri postaji GRS Kranjska Gora, kjer sem bil jaz takrat že pripravnik. V Gorsko reševalno službo Kranjska Gora me je vpisal sedaj že pokojni Janez Kerštajn, s katerim sem se za vpis dogovoril kar na vrhu Špika. Takrat sem jaz prišel po Špikovem grabnu, on pa je malical na vrhu. Po aktivni dejavnosti v naslednjih letih pri Alpinističnem odseku Jesenice smo se odločili, da ustanovimo svoj Alpinistični odsek v Martuljku. 10.7.1967. smo na Breznovem vrtu somišljeniki in ljubitelji gora ustanovili svoj Alpinistični odsek. Naš AO je imel takrat že usposobljene člane z nazivom alpinisti. **Na ustanovnem sestanku smo bili:**

Janez Krušič (1918)

Jože Oman (1946)
Milan Robič (1945)
Viktor Langus (1929)
Tone Oman (1945)

Za pripravnike pa smo isto leto sprejeli še naše prijatelje, ki so prav tako radi hodili v gore, in sicer:

Matija Oman (1951)
Ina Vrhovnik (1944)
Janez Robič (1953)
Vasja Jerovšek (1952)
Rudi Robič (1942)
Rafko Zupan (1949)
Gojko Prezelj (1950)

Za načelnika sem bil izvoljen Anton Oman, za tajnika pa Milan Robič, za gospodarja opreme pa Jože Oman.

Oprema v inventarju je bila last Planinskega društva. Imeli pa smo:

3 kom platnene vetrovke,
1 vrv konopljena - dotrajana
1 vrv "OTOČANKA" - bela
3 kom kladiva letno zimska

Za program svojega dela smo si zadali nalogo:

1. Usposobiti vse pripravnike in opraviti izpite za alpiniste
2. S skupnimi turami pripravnike usposobiti za samostojno delo

Sklenili smo, da za usposabljanje organiziramo alpinistični tabor v Trenti v skupini Lepega Špičja. Ta tabor smo izpeljali v času od 29.9. do 2.10. 1967. Sodelovali pa so naslednji člani: Janez Krušič, Viktor Langus, Jože Oman, Milan Robič, Matija Oman, kot člani in pripravniki Ina Vrhovnik, Vasja Jerovšek, Rafko Zupan in še člana AO Jesenice Jože Bernard in Lojze Ničemer. Vodja tabora je bil Janez Krušič.

V celoti smo izpeljali plezalno šolo za vse pripravnike in tehniko ravnanja z vrvmi. V tem letu smo opravili še veliko skupnih tur, predvsem v gorah Martuljkove skupine.

Isto leto smo začeli tudi z gradnjo bivaka Pod Špikom. Pobudo za gradnjo je dal Janez Krušič, ki je pripravil tudi vso dokumentacijo. Načrt bivaka je enak kot na Voglu.

Tako smo pričeli z deli in opravili kar veliko "udarniških" za pripravo terena.

V zimskem času smo se velikokrat dobili s prijatelji iz Planinskega društva Javornik - Koroška Bela. Organizirali smo turne smuke po Karavankah in še isto zimo v letu 1968 s smuki nadaljevali.

Na turnem smuku Vršič - Sleme - Tamar, ki smo se ga udeležili člani AO Martuljk ter člani Planinskega društva Javornik - Koroška Bela, pa nas je presenetil snežni plaz. Pod tem plazom smo izgubili dva naša alpinista Janeza Robiča in Rafka Zupana. Umrli pa sta tudi člana Planinskega društva Javornik - Koroška Bela Gajšek in Noč. Hudo je bila poškodovana Ina Vrhovnik. Vasja Jerovšek in jaz pa sva jo odnesla brez poškodb. Brata Matija smo še pravi čas izkopal iz plazov in ga rešili smrtnega objema.

Delo pri bivaku se je nadaljevalo. Pod Špik smo neštetokrat nanosili material in ob tem nekoliko zanemarili alpinistično dejavnost, vendar smo kljub temu še vedno opravili veliko plezalnih vzponov.

Med pomembnejše delo lahko štejem tudi izvedbo triglavskega smuka, ki je postal tradicionalen v sodelovanju s Planinskim društvom Mojstrana in Javornik - Koroška Bela. Omenil bi še, da smo v tem času večkrat nosili in organizirali takrat Titovo štafeto z vrha Jalovca. (21. - 22.4.1969).

Po nesreči v snežnem plazu je naš Alpinistični odsek nekoliko popustil v svoji zagnanosti, treba pa je bilo nadaljevati tudi z delom pri bivaku. Dela je bilo veliko, starejši smo prevzeli tudi delo v družinah, plezalnih vzponov smo opravili vedno manj.

V tem času pa smo kot dobri plezalci prevzemali vedno več dela pri postaji Gorske reševalne službe Kranjska Gora. V to postajo so se takrat, in tudi kasneje, vključili še naslednji naši člani, in sicer Milan Robič, Jože Oman, Vasja Jerovšek, Kostja Jerovšek in Ingo Robič.

Leta 1971. je prevzel mesto načelnika Milan Robič, tajnica pa je bila Ina Oman, prej Vrhovnik, gospodar pa Anton Oman.

Od 1971. do 1972. leta dalje so bili člani AO:

Janez Krušič (1918)

Ina Oman (1944)

Anton Oman (1945)

Milan Robič (1945)

Tone Kejžar

Rudi Robič (1940)

Viktor Langus (1929)

Vasja Jerovšek (1952)

Pripravniki pa so bili:

Ciril Svetina (1946)

Peter Ravnikar (1945)

Slavko Mertelj (1953)

Janez Mertelj (1952)

Delo v odseku se je nadaljevalo tudi pri izgradnji bivaka. Takrat je Jože Oman odšel na začasno delo v Švico in tam plezal najtežje smeri.

Delo v domačem odseku je vztrajno usihalo, bile so pač druge obveznosti. Število članov se je sicer obnovilo tudi z vpisom članov iz drugih društev, vendar v kvaliteti nismo mogli doseči rezultatov in preteklih let.

V času od 15. - 30.7.1978 so odšli trije naši člani z jeseniško odpravo v Pireneje. Plezali so v masivu Pintrati. Vodja je bil Janez Krušič, sodelovala pa sta tudi naša člana Marko Robič in Slavko Mertelj. Pri spustu z vrha gore se je 20.7.1978 smrtno ponesrečil Slavko Mertelj. Ta tragedija je ponovno zavrla naše delo. Tri leta kasneje, to je za božič 1981, pa je v Karavankah izginil Marko Robič.

Kljub temu smo z delom še nadaljevali. Potem so prve generacije počasi opuščale plezanje, mentorstvo je usihalo, zmanjševalo se je članstvo. Kasneje smo izgubili še Matija Omana in Jožeta Omana. Tako sedaj lahko rečem, da je naš AO že dalj časa v mirovanju.

Vendar delo čisto še ni zamrlo. Še vedno hodimo v gore, še vedno se pojavimo v kakšni plezalni smeri in še vedno so težnje po oživitvi odseka.

Naše delo se tudi sedaj odvija v gorah, saj sodelujemo pri vseh reševalnih akcijah v Gorski reševalni službi Kranjska Gora.

Ponosni smo na delo, ki smo ga opravili.

Med pomembnejše delo štejem rezultate preteklih let, ki so zapisani med prvenstvenimi smermi doma in v tujini.

Prvenstvene smeri, opisane v plezalnem vodniku:

V Rokavih - Spodnji Rokav - smer skozi Škarje

Plezali: Janez Krušič, Anton Oman, Janez Ramuš, Milan Robič in Janez Zakrajšek (opis v Alpinističnem vodniku, 262).

Mali Oltar: Severovzhodna stena - leva smer

Plezali: Jože Bernard, Janez Krušič, Jože Oman (opis v AV 331)

Mali Oltar - desna smer Plezali: Anton Oman, Milan Robič, Ina Oman (opis v AV 332)

Velika Ponca - severna raz Plezali: Jože Bernard, Marko Butinar, Janez Krušič, Anton Oman, Milan Robič (opis v AV 338)

Velika Ponca - severna stena - severni raz Plezali: Jože Bernard, Anton Oman
(opis v AV 340)

Prisank - zimska smer Plezali: Niko Bernard, Anton Oman, Janez Zakrajšek
(opis v AV 468)

Mala Mojstrovka - severna stena - smer po Plezali: Jože Oman, Rafko Zupan
(opis v AV 474)

Cipernik - zahodna stena - zimska smer Plezali: Jože Bernard, Janez Krušič,
Jože Oman, Janko Šilar

Trentarski Pelec Smer Krušič, Jože Oman

Veliko Špičje - severovzhodna stena - levi steber Plezali: Janez Krušič, Viktor Langus,
Jože Oman

Veliko Špičje - direktna smer Plezali: Janez Krušič, Jože Oman

Veliko Špičje - kaninska smer Plezali: Alojz Ničemer, Matija Oman, Milan Robič
(opis v AV 681).

Veliko Špičje - sestopna smer ob grapi Plezali: Jože Bernard, Vasja Jerovšek ,
Rafko Zupan (Opis v AV 682)

Plaski Vogel - direktna smer Plezala: Janez Krušič in Jože Oman (opis v AV 684)

Plaski Vogel - kaninska smer Plezala: Jože Bernard, Anton Oman (opis v AV 685)

Plaski Vogel - smer po Razu Plezala: Milan Robič in Milan Valant (opis v AV 686)

Plaski Vogel - smer po Rebru Plezali: Alojz Nečimer, Milan Robič in Rafko Zupan
(opis v AV 687)

Poleg teh smeri pa imamo tudi nekaj prvih ponovitev smeri v Veliki Ponci in II. ponovitev Schinkove smeri v Frdamanih policah. Poudariti pa moram, da je Janez Krušič alpinist, ki ima največ prvenstvenih smeri od vseh slovenskih alpinistov. Opisano delo AO je odraz zagnanosti prijateljev gora, vzpodbuda za bodoče delo in želja, da bi odsek ponovno zaživel..

Sodelovali smo tudi kot udeleženci raznih odprav in stali na naslednjih vrhovih:
V Afriki - Kilimandžaro
Visoki Atlas - Touloukal
Pireneji - Pik del Aneto (3404)
Olimp - Walkarjev steber

Anton Oman

S trdom se vzpenjaš na goro, včasih pa te še do kosti prebada mrzel gorski zrak pomešan z vetrom. Na vrhu si poplačan s čudovitim razgledom, če pa imaš srečo, lahko opazuješ glorio. In ko se spustiš v dolino in se ponovno ozreš proti vrhu, se ti zahoče, da bi šel še enkrat navzgor.

Andraž Jerovšek

TRIGLAVSKI TURNI SMUK V ORGANIZACIJI GORNJESAVSKIH PLANINSKIH DRUŠTEV

Ideja se je porodila udeležencem Titove štafete s Triglava leta 1968, ko so si po uspešni predaji štafetne palice zaželeli še kakšno podobno doživetje v čudovitem in zasneženem pogorju Triglava, ki bi bilo dostopno širšemu občinstvu in ne bi bila niti politična akcija niti tekmovanje. Vezana pa tudi ne bi bila na točen datum.

Neutrudni organizator Janez Krušič je idejo udejanjil že naslednje leto. Sam je bil tehnični vodja kar enajst let.

Organizacijo prireditve je prevzelo PD Martuljek, GRS Mojstrana je imela na skrbi varnost pohodnikov, PD Javornik - Koroška Bela je odprlo koč v Krmi in Staničev dom ter pregazilo pot do Staničevega doma, PD Jesenice pa se je po potrebi vključevalo s svojimi člani in reševalci.

V prvih štirih letih so navedena planinska društva dala denar za nakup značk za udeležence in za pluzenje ceste v Krmo. Kasneje pa se je prireditve plačevala z izkupičkom od prodaje značk, morebitno izgubo zaradi odprtja obeh koč je nosi]o PD Javornik - Koroška Bela.

Do organizacije srečanja zamejskih slovenskih planinskih društev v Martuljku je bila prireditve za naše društvo vsakoletna najzahtevnejša naloga, čeprav ni vključevala veliko ljudi. Naša je bila skrb za usklajevanje med izvajalci, za pripravo značk in diplom, za objavo v radiu in časopisih, za seznam udeležencev, za dogovore s PD Matica do leta 1984 za dodatna ležišča na Kredarici, ki dotlej brez posebnega dogovora ni bila dostopna večjim skupinam izven sezone.

Skupaj z GRS smo določili datum izvedbe, poskrbeli za pluzenje ceste v Krmo in izbrali ter označili z zastavicami traso spusta.

Triglavski turni smuk v organizaciji gornjesavskih planinskih društev se je z nekaj presledki obdržal do leta 1991, ko je bila dvajseta izvedba in podeljena pozlačena plaketa udeležencu za dvajseto udeležbo, medtem ko je bilo podeljenih še devet plaket za petnajstkratno udeležbo in dvanajst pozlačenih značk za desetkratno udeležbo.

Kako zelo zaželjena je bila uresničitev ideje, da povprečnemu planincu dobro kondicijsko pripravljenu in večjemu smučanja ponudimo pohod v zasneženo Triglavsko pogorje brez specialne opreme (turne smuči, vezi čevlji, oblačila), ki so jo včasih imeli le redki posamezniki, je pokazala že prva izvedba, ko je bilo šestinpetdeset udeležencev.

Z leti je število naraščalo, bilo pa je odvisno od datuma prireditve in vremenske napovedi. Ob dolgotrajnem lepem vremenu in ugodnih snežnih razmerah smo morali paziti, da nismo naredili preveč reklame, da se ne bi ponovilo leto 1972, ko je prišlo kar tristo petdeset ljudi in sta bili tudi dve nezgodi, delno zaradi utrujenosti in prevelikega števila neizkušenih novincev. S prireditvijo smo imeli srečo. V vseh dvajsetih letih smo imeli dva zloma, dva zvina, en izpah kolena in en kačji pik, čeprav so bile včasih vremenske razmere pri spustu tudi problematične.

V povprečju smo imeli enkrat zelo ugodno vreme in sneg, po enkrat spremenljivo in po enkrat manj ugodno.

Število udeležencev se je v zadnjih letih ustalilo na razponu od dvesto do dvesto šestdeset. Največ, prek petdeset procentov, jih je bilo iz občine Jesenice, nato pa iz Ljubljane. Posamezniki pa so prihajali tudi od daleč.

Prireditvev je mogoče obnoviti, čeprav so se gmotne razmere bistveno spremenile. Specialna oprema za turno smuko ni več nobena posebnost, niti tak strošek, kot je bila nekoč. Kredarica je turnim smučarjem ves čas na razpolago, večina udeležencev pa pogreša doživetja družabnosti, ki so bila tako značilna ob večerih v Staničevem domu in za katere so znali poskrbeti fantje in dekleta z Javornika in Koroške Bele.

V popestritev povedanemu pa še ponatis enega od mojih člankov o vtisih na tem turnem smuku:

Objava v *Železarju* 1982

Člani gornjesavskih planinskih društev smo tretjega maja izvedli že 13. organizirani spust z grebena Rži nad Staničevim domom v dolino Krme.

Splužena cesta je voznikom motornih vozil omogočila, da so svoja vozila parkirali pri koči na Zasipski planini, od koder so se nekateri že prvega maja podali proti Triglavu. Tem vreme pri vzponu ni bilo preveč naklonjeno, saj je v gornjem delu snežilo. Svež sneg je omogočal dober spust v jutranjih urah naslednjega dne, ko se je glavnina udeležencev triglavskega turnega smuka šele vzpenjala proti Kredarici in Staničevem domu. Številne manjše in večje skupine so po dobro utrti gazi spešile skozi Krmo in zavidale tistim, ki so lahkotno drseli v dolino.

Še pozno v noč so prihajali posamezniki v topla zavetišča, kjer je pisana družčina že veselo prepevala. Posebno prijetno je bilo v Staničevem domu, kjer so v kuhinji pripravili ogromen lonc ričeta, za zabavo pa so poleg domačinov tokrat poskrbeli mladi Trboveljčani.

Jutro je bilo jasno in vetrovno. Marsikdo je prvič doživel močan veter, ki je obraze bičal z ledenimi zrci. Toda piš vetra je ostal za nami, ko smo se spustili v kotel pod Rjavino in dalje do pastirske kočice v Zgornji Krmi, kjer nas je večina nekaj časa počivala. Koliko novih, mladih in srečnih obrazov je bilo videti. Pogled v spisek udeležencev je dokazal, da je občutek o novincih na tem spustu pravilen. Skoraj polovica od 275 jih je bila prvič ali drugič, medtem ko so doslej novinci predstavljali le eno tretjino udeležencev. Nismo pa bili vsi novinci, saj je bilo

med nami tudi šest takih, ki so bili tokrat že desetič in trije, ki niso zamudili še nobenega smuka v naši izvedbi.

Počitek in izdatna malica sta vrnila telesu potrebno energijo in že smo v dolgih poševnih spustih drseli pod Draškimi vrhovi v dolino.

Sonce je že močno pripekalo, ko smo se nekoliko utrujeni, vendar srečni, pripeljali prav do Zasipske planine.

Milan Robič

Tam gori se vedno sprostim, imam svoj mir in nihče me ne moti. Vedno sem dobrodošla, obdarjena s presenečenji in razgledi.

Sara Mertelj

BIVAK POD ŠPIKOM, 1424 m

Bivak Pod Špikom je brunarica, ki meri šestnajst kvadratnih metrov. V spodnjem prostoru je šest ležišč, štedilnik "gašperček" za ogrevanje in plinski štedilnik. Ključ spodnjega prostora imajo pri Breznu. V zgornjem prostoru je tudi šest ležišč, opremljeni so z jogiji in odejami. Vstop vanj je z zunanje strani in ni zaklenjen. V zgornjem prostoru lahko prespi vsak obiskovalec Pod Špika, namenjen pa je predvsem alpinistom.

Misel, da bi imeli svoj bivak, je vseskozi živela med nami, saj prošnja, da bi nam dali Lipovčevo kočjo ni bila uslišana. Ko pa so leta 1967 naši člani ustanovili alpinistični odsek (prej so bili člani AO Jesenice), pa so se hitro odločili, da bi postavili svojo "streho". Predsednik društva je bil takrat Jurij Lacker, gonilna sila za gradnjo pa Janez Krušič.

V tistih časih so menili, da je bivak Pod Špikom zelo potreben, saj takrat še ni bilo helikopterskega reševanja, klici na pomoč pa so bili pogosti.

Ko smo se odločali o gradnji in velikosti, ni nihče razmišljal o tem, koliko materiala in opreme bo treba prenesti po ozki in strmi poti. Dobro pa je tudi to, da si nismo preveč belili glave z denarnimi problemi. Zato danes lahko rečem, da sta vztrajnost in goreča želja po svoji strehi nad glavo dosegli končni cilj: 14.9.1975. je bil bivak uradno dan v uporabo, danes pa je v celoti dokončan in dobro vzdrževan.

Vabila za otvoritev je tiskal Čedo, otvoritev pa je posnel Janez Horvat in je bila prikazana v večernem TV dnevniku.

V strnjeni obliki sem o bivaku napisal ob 40-letnici našega društva. Objavljeno je bilo v Planinskem vestniku, leta 1950, na 93. in 94. strani.

Gospodarji bivaka:

Erna Lovrenčič do leta 1977

Kristjan Rohič od 1978. do 1992. leta

Branko Robič od 1993. do 1998. leta

Mihaela Oman pa je prevzela skrbništvo letos, 1999. leta.

Podrobno o gradnji bivaka mi je zelo težko pisati. Bili smo veseli vsakega, pa tudi najmanjšega prispevka, zato težko navajam, kdo vse je pomagal, ker bi prav gotovo koga zgrešil. Dnevnika nismo pisali. Da pa bi vseeno prikazal, kako zahtevna in obširna je bila gradnja bivaka, navajam nekaj podatkov iz zapisnikov UO, in sicer:

Zapisnik z dne 17.7.1975, pod drugo točko - gradnja bivaka

- Milan Robič je že nabavil nekaj notranje opreme,
- Na osnovi predhodnih razgovorov in izdelanega načrta smo se strinjali glede razporeditve notranjega prostora (ležišče, jedilni kot, dimnik),
- Anton Oman prevzame izdelavo zapaha za vrata in klamf za stopnice in podstrešje (7).
- Kristjan Robič uredi nabavo, prevoz in pripravo (razrez) opeke za dimnik. Zaradi prenosa opeke Pod Špik naj se dimnik zgradi vsaj skozi spodnji prostor, da bo potem možno izdelati še police in ostalo opremo po merah. Na izletu se je treba pogovoriti o akcijah nošenja opeke.
- Na podlagi skice naj mizar da vsaj približni predračun. - Nabaviti je treba žleb in sod za vodo.

Tudi zapisnik sestanka z dne 6.9.1975 je pod drugo točko obravnaval delo pri bivaku: Ker se glavna dela pri bivaku bližajo koncu, bo otvoritev bivaka za dan planincev, dne 14.9.1975~ ob 10.30 uri.

Na otvoritev povabiti predstavnike telesno kulturnih organizacij planinske smeri in predstavnike organizacij, ki so fizično ali finančno pomagali pri gradnji bivaka, ter PZS. Za vabila sta zadolžena Milan Robič - načelnik AO in Kristjan Robič.

Pri delu bivaka je treba še narediti:

- očistiti notranjost in drugič prepleskati stene (Andrej, Tona, Erna)
- izdelati zadnjo špico ter klop in mizo za pred bivak (Ciril, Stanko, Kristl)
- nabaviti pločevino in zvariti "H" za dimnik (Srečko, Boris, Mirko)
- končati streho dimnika in dimnik v spodnjem prostoru ter priključiti peč (Karlo, Kristl),
- izdelati priključek za peč (Tona)
- Pod Špik je treba znositi zadnjo "špico" in deske za pod in police (Slavko, Milan) ter deske - dna za jogije (odloči in poskrbi Tona),
- nabaviti cement za prag (Rudi),
- nabaviti dve vpisni knjigi (Milan)
- za dan otvoritve prevzameta oskrbo Andrej Hlebanja in Rudi Robič.

Najuspešnejša akcija pri gradnji bivaka je bila 3.8.1975., v kateri je sodelovalo pri nošenju opeke enainpetdeset članov. Organizirala sta jo Robič Rudi in Robič Kristl. Otvoritev je bila za nas zelo prijeten dogodek. Da pa vsaj malo podoživimo tiste lepe čase, preberimo otvoritveni govor takratnega predsednika našega društva, Antona Omana mlajšega:

Pod stene velike gore in sredi najlepšega koticčka Alp, smo pred sedmimi leti člani Planinskega društva in AO izbrali ta prostor, ki bo ponos Martuljku in v uporabo vsem obiskovalcem gora. Delo ni bilo lahko, kajti oddaljenost od vasi in strmina, sta zahtevala svoje. V Martuljku pa prav tako nimamo na razpolago ljudi ob vsakem trenutku, kajti vsak domačin ima poleg bivaka veliko dela tudi doma. Toda z vztrajnostjo, voljo, pa tudi trmo nam je uspelo, da sedaj s ponosom gledamo ta prijeten koticček, dom vseh nas.

PD Murtuljk sedaj ni imelo nobenega objekta, zato nam je še v večjo čast, da ta objekt stoji prav v Martuljkovi skupini. Pri tej gradnji je sodelovalo v nekaterih akcijah po trideset, v eni pa celo šestinpetdeset domačinov, od mladincev pa do najstarejšega člana društva. V veliki meri pa so nam pomagali tudi člani drugih AO prav do Ljubljane.

Ob tej slovesnosti in ob dnevu planincev, vas bo prav gotovo zanimalo, kako smo pravzaprav začeli s to gradnjo. Potrebe in obiski planincev in alpinistov so iz leta v leto večje, plezalni vzponi v tej skupini pa dolgotrajni in zahtevni, zato smo z vzpodbudo AO na sestanku z UO društva to gradnjo sprejeli in takoj začeli s potrebnimi pripravljalnimi deli. Pri teh delih sta veliko pripomogla tov. Lacker, Oman starejši in Krušic, kateri so pripravili potrebne načrte.

Naše društvo je finančno vezano le na dotacijska sredstva TTKS. Ta sredstva pa so namenjena le za športno in rekreacijsko dejavnost društva. Zaradi tega smo si morali finančna sredstva za gradnjo tega bivaka priskrbeti s prošnjami po vseh večjih delovnih kolektivih občine Jesenice. Na te prošnje so nam takoj priskočili na pomoč Železarna , Jesenice, Gradbeno podjetje Sava, Vatrostalna, AO Jesenice, v veliki meri pa tudi Gospodarski odbor PZS in nekateri posamezniki. Še isto leto pa smo postavili skelet bivaka. Zaradi transporta velike količine gradbenega materiala in pičlih finančnih sredstev smo gradnjo dokončali po sedmih letih. Posebej moram poudariti, da je bil ves prenos materiala in sama gradnja opravljena s prostovoljnim delom članov PD, ki so zavzeto pomagali pri gradnji, in sicer: Robič Miha, ki je pri osemdesetih letih sam dejal, da se ne bo upal udeležiti otvoritve, če ne bo razen drugih del popravil pot Pod Špikom, Okretič Karlo (70 let), kateri je brezplačno pozidal dimnik, Oman Anton [st. in](#) Lovrenčič Erna (70 let), katera sta ravno tako brezplačno delala od začetka gradnje do otvoritve. Pri tej gradnji je sodeloval tudi helikopter, ki je prinesel štedilnik.

Z dograditvijo bivaka pa društvo ne bo ostalo brez dela, saj smo si že v naprej zastavili nov cilj, gradnjo športnega objekta v vasi - upamo, da bomo tudi pri tej gradnji tako složni. Vsem, ki ste finančno ali fizično sodelovali - najlepša hvala. Ta objekt naj služi utrujenim za počitek, reševalcem pri reševalnih akcijah in vsem ljubiteljem gora, da se naužijejo tega raja. V čast in ponos vsem obiskovalcem pa prosimo, naj bo bivak in okolica vedno urejena.

Za vztrajnost pri gradnji bivaka in dolgoletno delo v odboru PD so na naš predlog dobili častne znake PZ Slovenije Robič Ciril, Košir Stanko in Lacker Jurij, katerim vsi iskreno čestitamo.

Dodal pa bi še nekaj podrobnosti k tej kroniki.

Na osnovi podatkov, ki mi jih je dal Janez Krušic, ki je bil pobudnik začetka gradnje bivaka, je bil ogled terena [12.5.1968. 18.5.1968](#) so pričeli s pripravo terena. Krušic navaja, da so oktobra razstreljevali skale, novembra pa so planinci nosili Pod Špik skodle.

Les za bivak je odkazal logar Avgust Oitzl, brune je tesal v glavnem Janez Cigale. To leto smo zabetonirali temelje in ploščo (obstoji fotografija s prvim vencem - obročem, ki je pokrit zaradi zavarovanja).

Pri vezanju sta imela glavno besedo Ciril in Tona. Skodle je nacepil Brezen pod Rušico in pri Grajenjeku. V Planinskem vestniku je navedeno, da je bilo v letu 1968. opravljenih šeststo štiriinpetdeset prostovoljnih ur. Bivak je bil pod streho in preneseno je bilo tudi že nekaj izolacijske volne in opaža.

Nimamo podatkov, da bi se v naslednjih letih kaj večjega delalo. Zato se je nekaterim že porodila misel, da bi nam bivak vzeli in ga dokončali. Nikomur pa ni prišlo na misel, da bi nam pomagali z denarjem.

No, v letu 1974 se je gradnja le nadaljevala. Zapisano je, da je bilo opravljenih dvesto prostovoljnih ur. V letu 1975 smo se najbolj trudili, da bi dokončali spodnji prostor. Takrat je bilo opravljenih tisoč sto dvajset prostovoljnih ur.

Čeprav se večkrat navaja, da smo vse še nosili Pod Špik, v glavnem od Grajenjeka, pa moram povedati, da je nekajkrat tudi konj tovoril do pod Rušice. Vavčarjev Peter je oprtal konja in osla tudi s cementom in apnom, ki sta ga srečno dostavila Pod Špik, kjer sem jih tudi slikal.

Dimnik je pozidal Okretič Karlo.

Prvič nam je pomagal helikopter 1975. leta, ko je prenesel iz doline k bivaku štedilnik. Helikopter je nesel še drugi štedilnik, opaž za zgornji prostor, deske in pločevino za prekritje strehe, skrinjo s kleparskim orodjem, rezervoar za vodo in les za stranišče.

Streho je prekril s pločevino Karlo Paulus z Dovjega leta 1983. Po prekritju strehe smo uredili tudi zgornji prostor. Večji prenos je bil le še prenos osmih jogijev za zgornji prostor, nosili so dijaki ŠC Iskra.

Ker je piš snežnega plazuz iz Ponc pozimi 1987. leta podrl precej drevja prav do bivaka, je Rudi naslednje leto organiziral zavarovanje bivaka z vrvmi. Leta 1989 smo prepleskali zunanost bivaka. V letu 1997 je prevzela krmilo društva Oti Mertelj in se zavzela, da smo naredili stranišče in uredili zajetje kapnice in drugič prepleskali zunanost bivaka.

Ko zaključujem to pisanje, naj še enkrat povem, da je bivač lepo urejen, da z veseljem hodimo Pod Špik, saj se v bivaku prijetno in domače počutimo.

Kristjan Robič

*V planinah je prijetna družba, vsepovsod je veselje in nikjer ni sledu
dolgočasja.*

Nejc Pavlovčič

IZGRADNJA VEČNAMENSKEGA IGRIŠČA

V letu 1977. je Upravni odbor PD Martuljk pod vodstvom predsednika Joža Robiča v razpravi ustanovil Komisijo za izgradnjo igrišča v sestavi: Andrej Hlebanja, Boris Robič in Slavko Mertelj (Pajštvarjev). Celotni Upravni odbor je bil mnenja, da je potrebno nekaj zgraditi za športno dejavnost članov planinskega društva in podmladka.

Idealen prostor je bil ob potoku Hladnik, kjer je bilo po poplavi več ali manj smetišče. Soglasje so dali tudi Robičevi (op.: del zemljišča je bilo nacionalizirano). Krajevna skupnost je uredila potrebno dokumentacijo in dala soglasje za pridobitev ostalega potrebnega zemljišča, ki je bilo takrat v lasti Splošnega ljudskega premoženja (SLP). Takoj zatem so na takratno občino Jesenice, komiteju za gospodarstvo, vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za izgradnjo športnega igrišča. Delo je steklo in delovne akcije so bile dobro obiskane, zlasti s strani mlajših članov planinskega društva.

Vsa dela je z veliko mero odgovornosti in zagnanosti vodil pokojni Andrej Hlebanja. Pričeli smo z izravnavo tal v izmeri približno 45 x 20 m, Gradbeno podjetje Sava pa nam je na prošnjo teren izravnavalo s strojem, navozili so približno 80 m³ materiala za tampon (leš iz Železarne Jesenice). Na tako pripravljenem terenu smo začeli z izkopom jam za ograjne

drogove. Betoniranje je bilo otežkočeno zaradi pomanjkanja cementa, toda z dobro voljo je bil tudi ta problem rešen. Cement smo pripeljali iz Italije na maloobmejne prepustnice.

Po posredovanju člana Upravnega odbora Srečka Kozelja nam je Železarna Jesenice preko maloprodaje odobrila cenejšo nabavo kotnega železa za stebre in tisoč osemsto dvajset kilogramov pocinkane žice za dokončanje približno petsto kvadratnim metrov mreže za ograditev igrišča. Pod vodstvom novega predsednika PD Janeza Mertlja smo nadaljevali z izgradnjo igrišča. Za varjenje drogov je bil zadolžen Boris Robič, naslednji predsednik našega planinskega društva. Montažo pletene mreže je prevzel Alojz Hlebanja, barvanje drogov pa Franc Novak, ki je bil odgovoren za delo z mladimi planinci. Ne moremo mimo prispevka, ki ga je k izgradnji prispeval pokojni Rudi Hlebanja, takrat vodilni pri Gradbenem podjetju Sava. Pripomogel je, da so bila strojna in transportna dela opravljena z najmanjšimi stroški. Kot predsednik Krajevne skupnosti Kranjska Gora je odobril prepotrebno denarno pomoč. Pomanjkanje denarnih sredstev je bil tudi glavni vzrok, da je bilo igrišče dano v uporabo šele leta 1984. Kljub številnim poslanim prošnjam ni bilo odziva, razen prispevka KS Kranjska Gora in TKS Jesenice.

Največji delež prostovoljnega dela so prispevali člani planinskega društva, samo v letu 1982 približno tristo štiriindevetdeset ur. Ostala dela, kot so organizacija in vodenje, pa v končnem prikazu gradnje sploh niso vračunana. Vsi člani Upravnega odbora so odgovorno prevzeli nalogo ureditve okolice igrišča ob zaključku del, ki jih je vodil Cena Štravs, zadolžen za športno dejavnost društva. Uspešno je organiziral nasutje dveh priklopnikov tenisita iz Celja. Za strojno izravnavo in postavitev robnikov je poskrbel Andrej. Barvanje ograje je prevzel Dušan Juko z mladimi planinci, športno podjetje Elan iz Begunj pa je darovalo tenis mrežo.

Moram povedati, da je začetna misel o večnamenskem igrišču (košarka, odbojka in balinanje) po premisleku Upravnega odbora planinskega društva odpadla. Tako smo izgradili samo igrišče za tenis, ki ga že ves ta čas vzdržuje in vodi Cena Štravs.

V zimskem času pa tenis igrišče spremenimo v drsališče. V zadnjem času imamo tudi hokejska tekmovanja, ki so v veselje mnogim Rutarjanom. Zelo zanimivo je nočno drsanje, saj je igrišče razsvetljeno. Električno za razsvetljavo nam prijazno odstopata lastnika sosednje elektrarne Samo Zima in Stane Štefančič.

Elektroinštalacijo in priključek je izdelal DES Kranjska Gora, za žaromete pa je poskrbel Roman Hlebanja. Za izdelavo ledu in čiščenje ploskve skrbijo mladi člani planinskega društva. Preveč jih je, da bi jih naštel poimensko, kljub temu vsem lepa hvala za prizadevanje v imenu vseh, ki koristijo igrišče za rekreacijo tudi v zimskem času. V letu 1999 pa je prevzel vodenje in vzdrževanje igrišča Vali Robič.

Na žalost vsi dokumenti, kjer je bilo dokumentirano in zapisano vse o pobudi v vezi z izgradnjo večnamenskega igrišča, niso dosegljivi. Obstajajo pa številna pričevanja in spomini o dogodkih, velikem trudu in volji članov PD, katerih zasluga je, da imamo danes prostor za razvedrilo in šport.

Ponosni smo na preteklost, na prehojeno pot, ki ni bila vedno lahka, obenem pa nam daje poduk za prihodnost, da se tudi z majhnimi denarnimi sredstvi in dobro voljo lahko veliko doseže.

Srečko Kozelj

*Rada plezam in hodim po težko dostopnih poteh,
kjer doživljam nekakšne pustolovščine, ki jih nikoli ne pozabim.*

Maša Mertelj

XXI. SREČANJE Z ZAMEJSKIMI PLANINSKIMI DRUŠTVI 1992 V GOZDU MARTULJKU

Organizacijo srečanja nam je ponudil Koordinacijski odbor Planinskih društev Jesenice na predlog Staneta Koflerja. To je bilo prvo srečanje planincev v samostojni državi Sloveniji. Upravni odbor Planinskega društva Gozd Martuljk je na seji imenoval pripravljalni odbor. Vsak od njih je dobil zadolžitev, ki jo je s pomočjo ostalih članov Planinskega društva opravil. Bilo je veliko dela s postavitvijo šotor, mlajev, izdelavo značk in majic, plakatov, pripravo kulturnega programa in organizacijo izletov v okolico. Pri pripravi srečanja so sodelovali skoraj vsi krajanji Rut in Srednjega Vrha.

Hotel Špik je prevzel organizacijo gostinskih uslug, svoj prispevek k temu je dala tudi Lovska družina Kranjska Gora. Sponzorji so z reklamami denarno podprli izvedbo srečanja. Turistično društvo Kranjska Gora je plačalo najemnino za šotor. Gasilsko društvo Gozd Martuljek je v sodelovanju s postajo mejne policije iz Kranjske Gore prevzelo skrb za urejanje prometa.

Tudi sami smo prispevali denar. S prostovoljnim delom smo zgradili most in sodelovali pri graditvi ostalih dveh na turistični poti k prvemu slapu. Denar za mostove je dalo Turistično društvo.

Na predlog organizacijskega odbora je bil slavnostni govornik predsednik države g. Milan Kučan. V okviru srečanja je bila dopoldan maša v Finžgarjevi kapeli v Jasenjah, daroval jo je dr. Janez Gril. Organizirani so bili izleti Za Ak, Pod Špik in Za Lepi Vrh. Za vodenje in varnost so skrbeli rutarški vodniki in gorski reševalci. Sodelovali so tudi drugi člani Gorske reševalne službe Kranjska Gora.

Srečanje so pozdravili predstavniki zamejskih planinskih društev. V programu srečanja je Gorska reševalna služba Kranjska Gora prikazala reševanje v steni. Predsedniku države g. Milanu Kučanu, dr. Janezu Grilu in najstarejšima organizatorjema srečanja zamejskih planinskih društev ga. dr. Sonji Mašera in g. Janezu Košniku smo podelili plakete. V kulturnem programu so sodelovali godba na pihala z Jesenic, mešani pevski zbor Kulturnega društva Kranjska Gora in folklorna skupina mladih plesalcev iz Rut in Podkorena. Ansambel Štirje Kovači je udeležence srečanja razveseljeval še pozno v noč. Pri izvedbi srečanja z zamejskimi planinskimi društvi je bilo opravljenih prek šeststo prostovoljnih ur.

Srečko Kozelj

(ob srečanju takratni predsednik)

*Gore mi predstavljajo nekakšno zapreko, ki nas varuje in brani.
Ponosno se dvigajo v nebo, saj so preživele že mnogo let. Natanko
vedo, kako ljudem prinašajo srečo.*

Urška Polanc

PLEZALNA STENA

Ideja o izdelavi plezalne stene v Martuljku se je porodila leta 1994, saj smo v vasi pogrešali objekt, ki bi popestril turistično ponudbo, poleg tega pa omogočil treninge športnim plezalcem in alpinistom.

Ker je plezalna stena za planinsko društvo predstavljala prevelik denarni izdatek, smo se povezali s podjetjem Petrol hotel Špik in se dogovorili za sodelovanje pri izgradnji stene. Sklenili smo, da člani planinskega društva pripravimo načrt, zabetoniramo temelje, izdelamo in postavimo nosilno jekleno konstrukcijo. Petrol pa bo plačal izdelavo idejnega projekta, dobavo in montažo poliestrskih plošč ter ureditev okolice. Lastništvo plezalne stene se bo odločilo po vloženi deležih. Takoj po dogovoru smo člani planinskega društva začeli s pripravljalnimi deli. Pridobili smo vsa potrebna dovoljenja. Idejni projekt za steno je izdelal arhitekt inž. Kajzelj Miha. Načrt za jekleno nosilno konstrukcijo s statičnim izračunom in vsemi potrebnimi dokumenti pa nam je izdelal ing. Hugo Oitzl s skromnim pojasnilom: "To je moj prispevek k steni."

Sledila je priprava terena, izdelava temeljev in izdelava nosilne konstrukcije, katera je zahtevala veliko požrtvovalnega dela, saj je bilo vgrajenih prek šest tisoč kilogramov raznih jeklenih profilov. Za oplesk pa smo porabili petinštirideset kilogramov dvokomponentne barve. Sledila je postavitve nosilne konstrukcije na pripravljene temelje in sidranje le-te z jeklenimi vrvmi. Pri izdelavi in montaži stene je sodelovalo veliko članov, tudi mladih. Vse delo je bilo opravljeno z najmanjšimi stroški. Člani planinskega društva smo opravili okoli tisoč šeststo delavnih ur.

Sledila je montaža poliestrskih plošč, katere je izdelalo in montiralo podjetje CITY WALL iz Ljubljane. Po končanju vseh del in ureditvi okolice je bila plezalna stena pripravljena za otvoritev in preizkus. Slovesna otvoritev je bila 3. avgusta 1996. leta v okviru Špikovih dnevov. Prisostvovali so številni domačini, turisti in povabljeni gostje. Sledilo je pestro dogajanje na steni in ob steni, saj so jo prišli preizkusiti številni plezalci, katere je bodrila množica gledalcev. Še isto leto so bile organizirane prve šole plezanja.

Sedaj, ko naše društvo praznuje jubilej, stena že tri leta dobro služi svojemu namenu. Na njej so se preizkusili že številni bolj ali manj znani plezalci. Vsako leto so organizirane plezalne šole, predvsem za mlade plezalce. Organizirano pa je bilo tudi pet tekmovanj.

V letošnjem letu so predvidena tri tekmovanja. Najprej tekma za državno prvenstvo za mlajše kategorije, sledita pa ji še mednarodna tekma ter nočna tekma v hitrostnem plezanju.

Tekmovanja so privabila številne mlade plezalce iz vse Slovenije. Zelo dober je bil tudi obisk gledalcev. Mislimo, da je bil prvotni namen, ki smo si ga s tem zadali pred izgradnjo stene, dosežen. Upamo, da bo stena še naprej dobro služila svojemu namenu in da bo privabila še veliko ljubiteljev tega športa.

Roman Hlebanja

Rada imam planinski svet, ker skriva svoje zaklade: žuborenje potočka, ki se vije med skalami, visoke, stare bukve z mogočnimi krošnjami sredi temnega gozda, drobne neobljudene stezice pod navpičnimi gorskimi stenami.

Hana Smolej

ČLANI PD MARTULJK V GRS

Veliki večini planincev, ki dandanašnji hodijo po naših prelepih gorah, je skupno neizmerno uživanje v njih lepotah. Radi imamo strme, bele prepadne stene Julijcev, zaobljene vrhove Karavank in neizmerne zelene gozdove. Pritajen šum iz obljudenih dolin je samo oddaljen spomin na človeška prebivališča. Po številnih nadelanih poteh in brezpotjih se srečujemo dan za dnem. Veliko nas je tam gori ...

Misli mi mrzlično hitijo po glavi ... nahrbtnik, obleka za čez noč, čelada, pas, vponke, klini, plezalno kladivo. Kaj še manjka? Prva pomoč, opornica in še kaj je tako ali tako vedno v nahrbtniku. Kdo je ponesrečeni, koliko je star in od kod je, v tem trenutku sploh ni važno. Zanima me samo, kakšna je poškodba, kje se nahaja, koliko časa nam še ostane do mraka in podobne malenkosti. Ampak, samo te odločajo, ali bomo akcijo končali še pred nočjo ...

Gorski reševalci iz Rut smo skupaj s prijatelji iz Kranjske Gore in Podkorena že od vsega začetka vključeni v delo postaje GRS Kranjska Gora. V vseh letih našega delovanja na postaji se je nabralo veliko število akcij, tečajev, dežurstev in izpitov. O tem pišejo številna poročila in statistike. V suhoparnem jeziku besed in števil ne zaslediš toplega in hvaležnega pogleda rešenega planinca ali alpinista iz gorskih nosil Mariner ali reševalne vreče, stiska roke in hvala njihovih prijateljev ali staršev.

Kljub litrom prelitega znoja pod težkim nahrbtnikom največkrat v temnih, meglenih in oblačnih nočeh in dnevih, ko vsako upanje na pomoč helikopterja odpade, pa je po končani akciji naša največja nagrada prav njihov odrešujoč vzdih, srečen nasmeh in prisrčna zahvala. Seveda pa vsi vemo, da obstaja tudi druga stran, tista manj srečna, ki nas, ki smo ponavadi prvi zraven, še posebej prizadene.

Breznov Tona mlajši je od Rutarjanov prvi, ki se je aktivno vključil v delo postaje GRS Kranjska Gora. V tistih časih aktivni alpinist je zelo hitro pritegnil še ostale člane Alpinističnega odseka Gozd Martuljk. Kasneje so v odsek prihajali Tonov mlajši brat in soplezalec Joža, Milan Robič - Grajenjekov ter Rudi Robič. Potem Matija in z njim Vasja Jerovšek, oba Pajštvarjeva, Slavko in Janez. Sestavljali smo po številu majhno, a vendar zelo učinkovito ekipo v tedaj težkih in več dni trajajočih akcijah. Tudi po drugih postajah v Gornjesavski dolini ni bilo izkušenih reševalcev na pretek. Poziv v reševalno akcijo je lahko pomenil reševanje kjerkoli, od Triglava pa do Jalovca. V vrhuncu delovanja Alpinističnega odseka iz Rut se je postaji pridružil Kostja Jerovšek, ne dolgo za tem pa Marko Robič in za njim Ingo Robič - Erjavcev.

Matijeva, Slavkova, Joževa in Markova pot se je žal vse prehitro končala. Nazadnje so naše vrste okrepili še Janez Robič - Vavčarjev, za njim Roman Mertelj - Ulipcov, Branko Robič - Vahov in Tona Robič - Kocjanov. Danes nas je devet aktivnih članov. Od tega imamo po ožji usposobljenosti enega inštruktorja GRS, enega letalca - reševalca in dva minerja snežnih plazov.

Nedeljsko popoldne v maju, hitim po stezi Pod Špik, nedaleč pred menoj se pod težkim nahrbtnikom krivi Tona. Lepo vreme in zgodnja ura pomenita, da bodo reševalci letalci s pomočjo helikopterja že pred našim prihodom rešili mladega alpinista nekje iz stene Rušice. Ko v kratkem razmaku prideva Pod Špik, je akcija končana. Prijatelji so delo s pomočjo helikopterja hitro opravili. Ponesrečenec in njegov prijatelj sta že varno v dolini.

Gora ni hotela, in prav je tako.

Kostja Jerovšek

*Ko prisopihaš na vrh in se ozreš navzdol,
čutiš v sebi zadovoljstvo in se ti zdi,
da kraljuješ nad vsemi spodaj v dolini.*

Rok Grilc

V čudovitem objemu gora, tu pod martuljskimi vrhovi, letos praznujemo 50letnico delovanja Planinskega društva Gozd Martuljk.

S ponosom se oziram nazaj na prehojeno pot društva. To je naša preteklost, v kateri smo sodelovali ustvarjalno in z dobrimi nameni. Hvala vsem, ki ste s svojim delom in prizadevnostjo prispevali k naši obletnici. Našim planincem iskrene čestitke z željo, da bi društvo tudi z vašo pomočjo še naprej tako uspešno delovalo. Prav je, da ohranimo planinsko tradicijo Rut in Srednjega Vrha in jo izročimo našim mladim planincem.

Divje kipeči vršaci Martuljkove skupine bodo še vedno mirno in z vso lepoto pozdravljali rodove za nami.

Previsoko ceno plačujemo za tisto, čemur pravimo napredek, zato skušajmo najti pristni stik z naravo. Kadar človek vzljubi naravo, lahko povsod najde lepoto.

Oti Mertelj

U T R I N K I

*Izletov se veselim, še posebej v hribe. Ko pridem na vrh si mislim:
Komaj čakam, da bi osvojil še kak drug višji hrib.
Jošt Smolej*

*Gora ni le kup kamenja, ampak spoštovanja vredna sosed, ki je nastajala milijone let.
Cenim jo, saj je v tolikšnem času postala del nas.
Dejan Bučič*

*Špik mi je všeč takrat, ko se po nekaj mrzlih, deževnih dneh razjasni nebo in se bela barva snega pomeša s sivo barvo skal in rdečico vzhajajočega sonca. Rad ga imam tudi takrat, ko začne grmeti in s police kakor širok, mogočen slap prihrumi plaz.
Tilen Bučič*

*Misli o gorah so napisali rutarški učenci
Osnovne šole Kranjska Gora,
pod vodstvom mentorice Darje Robič*